

Antics gimnasos terrassencs

GIMNASIO

Edificio ex-Hospital de San Lázaro.

bajo la entendida direccion del profesor que lo es del Colegio Tarrasense y del Cuerpo de Bomberos de esta ciudad

D. MANUEL CULELL

Horas de clase: De las 7 de la mañana á las 10 de la noche

RETRIBUCION MENSUAL

Para los Caballeros	2'50 pesetas.
Id. las Señoras	4'00 »
Id. los Párvulos	1'50, 1'00 y 0'50 pesetas,

segun la posición social de sus padres.

Los niños pobres que asistan á las Escuelas Municipales de esta ciudad gratis á paccio de la Junta Local de enseñanza.

Nota: En las mismas horas anunciadas se detendrá asimismo á dar clases especiales para Señoritas y niños á sus respectivos domicilios.

Anunci publicat al diari El Republicano del 4 d'abril de 1886

A la pàgina 8 del *Diario de Barcelona* del 5 de novembre de 1864, apareixia citat el gimnàs que Manuel Culell i Comas dirigia a Terrassa:

«...Dicho gimnasio ocupa un local espacioso en el punto más céntrico de la población, dispuesto de todos los aparatos necesarios para el desarrollo físico de los discípulos que concurren...»

Manuel Culell, que ostentava el càrrec de cap i professor d'educació física dels bombers des de 1874, va ser un dels primers a oferir gimnàstica per a noies, tal com ho trobem anunciat a la premsa des del juny de 1884, on s'indicava que tenien lloc a l'edifici de l'antic Hospital Sant Làtzer, al carrer del Raval. Aquesta activitat també la va exercir al Colegio Tarrasense fins al desembre de 1886, en aquest cas solament per a nois. En deixar aquest darrer centre, els pares dels seus alumnes publicaren una nota la pàgina 2 del diari *El Republicano*, del 16 de desembre, on demanaven que li fos restituit el càrrec.

Culell va continuar exercint com a professor d'educació física dels bombers fins a la seva mort, el novembre de 1899, quan tenia 59 anys. El mateix any que acabava d'inaugurar un nou gimnàs al carrer de Sant Fructuós.

El 1904, el professor Francesc Abad i Moltó va obrir una escola de primera ensenyança al carrer de Topete, 4. Abad havia estat, des de 1900, professor a l'escola municipal d'ensenyança elemental per a nois número 2, del carrer de Sant Pere de Terrassa, i alternava la seva tasca docent amb la de redactor cap de *La Comarca del Vallés*, redactor corresponsal d'*El Eco de la Industria* i corresponsal del diari de la nit *El Noticiero*, fins a la seva mort, el 19 de gener de 1936.

GIMNASIO

HIGIENICO Y RECREATIVO

DE

D. Francisco de A. Abad

Dirigido por

D. MIGUEL SANCHEZ

y bajo la inspección facultativa del

DR. D. JOSÉ VENTALLÓ VINTRÓ

CLASES ESPECIALES PARA SEÑORITAS

Topete, número 4

Anunci publicat a la Guia Práctica de Tarrasa, del Centro Administrativo de Llofriu y Castarlans, gener de 1907

A finals de 1906, Francesc Abad inaugurà un gimnàs a la seva escola, en el qual, des del 1907, el professor d'educació física Miquel Sánchez i Ruiz va introduir la pràctica del cant i, a més, l'aplicació de descàrregues elèctriques als seus alumnes per a, segons ell, ajudar a enfortir-los, sobretot, i en especial, a tots aquells que patien alguna malaltia o deformació física.

El gimnàs també comptava amb l'assessorament mèdic del doctor Josep Ventalló i Vintró.

De fet, en aquells moments se solien fer experiments en aquest sentit. Recordem, per exemple, que el desembre de 1905 els constructors sabadellencs Brujas, Frêne i Agazzi van publicar un catàleg on, a manera d'epíleg, figuraven diverses notes de medicina i un estudi sobre els efectes fisiològics de les descàrregues elèctriques. Un estudi del qual es va fer ressò la premsa terrassenca i que Miquel Sánchez, motivat per tot allò que podia millorar el rendiment físic dels seus alumnes, segurament coneixia.

En aquest mateix sentit, també podem citar l'Exposició del Museu Social de l'Escola Industrial de Terrassa, celebrada el 1910, on es van mostrar en una vitrina mans de cera per a demostrar els efectes que les descàrregues podien causar a l'organisme humà, que es consideraven, tal com apareixia a la publicitat d'alguns consultoris mèdics privats, aconsellables per a tractar malalties medul·lars, reumatisme o anèmies.

En aquest mateix sentit, també podem citar l'Exposició del Museu Social de l'Escola Industrial de Terrassa, celebrada el 1910, on es van mostrar en una vitrina mans de cera per a demostrar els efectes que les descàrregues podien causar a l'organisme humà, que es consideraven, tal com apareixia a la publicitat d'alguns consultoris mèdics privats, aconsellables per a tractar malalties medul·lars, reumatisme o anèmies.

Miquel Sánchez alternava les seves activitats docents amb les de la fotografia i el periodisme, i era redactor de *La Comarca del Vallés* i corresponsal de la revista *Los Deportes* i del diari *La Vanguardia*.

Grup d'alumnes de gimnàstica de Miquel Sánchez. Revista Los Deportes, 30 d'abril de 1909

Aquesta entitat va ser la responsable de la construcció del velòdrom de Terrassa, inaugurat el 8 d'octubre de 1905.

Miquel Sánchez també s'havia fet càrrec de les classes de gimnàstica de les Escoles Pies de Terrassa i de les del Centre de Dependents del Comerç i la Indústria, i, en aquest darrer, impartia classes per a noies i hi introduí la pràctica de l'excursionisme combinat amb la gimnàstica a l'aire lliure, i feia sortides cada dijous a la tarda als entorns de la ciutat, al torrent de Vallparadís, a Can Poal o al Parc de Desinfecció, entre altres indrets.

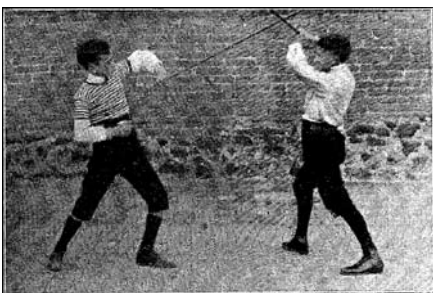

Miquel Sánchez i Ruiz entrenant boxa amb el seu alumne Joan Dalmases. Revista Los Deportes, 30 d'abril de 1909

Sánchez continuà exercint com a professor d'educació física fins a la seva mort, el desembre de 1918.

La importància d'aquests centres en aquells moments resulta evident si tenim en compte el que el mestre Manel García i Majordom escrivia a *La Comarca del Vallés*, de l'11 de maig de 1907, denunciant les penoses condicions higièniques en què es trobaven les escoles de primera ensenyança de Terrassa:

«...sin ventilación, sin sol, sin luz, sin aire, foco latente de infección y peligro constante de contagio (...) sin un mal patio donde puedan entregarse los alumnos de gimnástica, ni un pedazo de jardín donde se vea la cara al cielo...»

Els alumnes Ferran Sallent i Daura i Joan Comerma practicant l'assalt de bastó, entrenats per Miquel Sánchez. Revista Los Deportes, 30 d'abril de 1909

Totes aquestes activitats gimnàstiques allò que pretenien era superar el que O.A. y A. firmava a les pàgines 2 i 3 de *La Comarca del Vallés*, del 26 de maig de 1909:

«...Uno de los signos característicos de nuestra época es la debilidad. Voluntades débiles, caracteres endebles, almas semimueras, hombres mediocres, incompletos; he aquí lo que ve el ojo avizor cuando pasea la vista por nuestra sociedad. En todas las esquinas de las calles vense variados cartelones anunciadores de específicos para la debilidad, para la anemia; diríase que la humanidad está hondamente degenerada. Y que lo esté, compruébelo la gran mortandad en la edad cabalmente más repleta de vida, la juventud (...) tenemos para nosotros que una de las causas de esa debilidad general que delata el pasquín anunciador, es la falta de gimnasia...»